

REDACȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de *Duminecă* pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:
pe 1 și *garmond*: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sînt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

PUNCTE DE ORIENTARE

VI.

A ne da aerul că dela 1892 încoace nu s'a întâmplat nimic pentru ameliorarea situațiunii, a ignora cu desăvîrșire efectele Memorandului, a închide ochii și a ne astupa urechile, ca să nu vedem mai ales atitudinea amicilor noștri și să nu înțelegem faptele și cuvintele lor, și a continua cu o tactică ce nu mai stă în concordanță cu împrejurările, ar însemna că sau nu cunoaștem care e binele poporului, sau că într'adevăr vroim să trecem de un element gălăgios, care nu ține socoteală de nimic și de nimeni. Dar' chiar dacă unii dintre noi ar voi ca așa să mergem, fără rost și tot cu capul de toți păreții, ei se lovesc — precum am văzut — de poporul român însuși, care vede, aude, înțelege și simte pe care parte e binele și pe care e răul.

În articolii precedenți am arătat, că intervențiunea Coroanei, reclamată de noi înși-ne, nu se poate tălcui altfel decât ca manifestația dorinței Domnești pentru încetarea suferințelor poporului român; am arătat mai departe, că guvernul actual a intrat — precum nici că se putea altcum — în vederile Majestații Sale; am arătat în sfârșit că guvernul M. S. Regelui Carol salută cu bucurie „acest bun semn pentru viitor“ și accentuează necesitatea unei armonii frățești între Maghiari și Români în interesul ambelor monarhii împrietenite. Ne-am înșela foarte mult când am crede, că în fața acestor manifestațiuni, a acestor semne prevestitoare pentru o îndreptare, venite într'o îmbucurătoare armonie dela Viena și dela București, ar putea cineva să miște poporul român din rezerva sa binevoitoare, care 'și-o impune. Aceste manifestațiuni și semne sînt tocmai *ecoul simțimentelor și dorințelor poporului, care n'a luptat nici odată ca să facă gălăgie în țară și în lume, ci tot-deauna cu patriotism și lealitate pentru îndreptarea lucrurilor; și pentru ca să ajungă și el alături cu celelalte popoare ale patriei să contribuie la întărirea și prosperarea statuii.*

Această rezervă binevoitoare, ce și-o impune poporul român în actuala situațiune, nu-l va împedea însă ca să-și întărească rîndurile și forțele pentru evenimentele viitorului, care nimeni nu este dat a le ști și a le cunoaște. Dificultățile ce se vor întîmpina la realizarea unei ameliorări, vor fi multe și mari. Atât pentru a con-

voi, sau n'ar putea face vre-un pas înainte spre această ameliorare, poporul român va avea nevoce de rîndurile strînse și de forțele sale concentrate.

Unii dintre noi refușă a intra în aceste vederi pe motivul că Maghiarii sînt un popor îndârjit, care nu cedează nimic din pozițiunile sale odată ocupate, iar guvernele, strînse fiind în cătușile șovinismului, nu se pot mișca în direcțiuni concesive, chiar dacă ar voi. Acestora le răspundem: Dacă într'adevăr așa va fi, n'are să urmeze *nici un rîu* pentru poporul român, și rezerva sa binevoitoare va fi cu atât *mai mult* apreciată din toate părțile. Căci să nu uităm un lucru, acum după Memorand, toate mișcărilor Românilor și ale Maghiarilor se petrec *sub ochii Europei*, și că afară de noi Români, mai sînt angajate *mari interese* ca vrajba între aceste două popoare să înceteze.

Dacă Maghiarii vor rămănea îndârjiți, nu poporul român are să fie judecat și condamnat de M. Sa Împăratul și Regele nostru, de M. Sa Regele Carol, de Regatul Român și de întreaga Europa. Și în urma urmelor, îndârjirea Maghiarilor, de care am avé să ne lovim în *toate împrejurările*, noi *singuri* nu vom putea-o învinge.

Alții dintre noi, mai iuți la judecată și mai neîncrezuți în sine înșiși și în țaria poporului, nu vor să știe de nici o rezervă, fiind-că se tem de „o împăcare rușinoasă“, s'au chiar de o „tradare națională“; Români au să fie trași pe sfoară, ei vor fi siliți să renunțe la unele puncte importante și esențiale din programul lor politic pentru a dobândi în schimb niște concesii efemere — zic dînșii.

Mai întăiu în raporturile în care se găsește România cu Maghiarii nu poate fi vorba de o *împăcare*, în sensul a două popoare ce se răsboesc. *Românii n'au să se împăce cu Maghiarii*, ci guvernul și parlamentul unguresc au să iee măsuri ca starea excepțională și nemulțumirea poporului român să înceteze. Va fi treaba guvernului și a parlamentului să afle cari măsuri vor fi mai potrivite spre acest scop, ear' treaba poporului român va fi a *judeca dacă măsurile luate îl vor mulțumi ori nu*. Fiind cu desăvîrșire excluse prin chiar firea lucrului ori-ce negocieri, tîrgueli și tocmești între Români și Maghiari, este clar pentru ori-ce om cu judecată, că nu poate fi vorba de nici un fel de „împăcare“ rușinoasă sau nerușinoasă, de nici un fel de „trajeri pe sfoară“ și cu atât mai puțin de vre-o „tradare“ oare-care

În ceea-ce privește *programul național dela 1881*, va atârna earăși

dela măsurile pe cari le va lua guvernul și parlamentul, pentru-ca Români să il susțină ori ba în întregime sa.

Toate punctele programului a căror menținere ar deveni de prisos în noua situațiune, ce s'ar crea prin măsurile guvernului și ale parlamentului, au să fie fără îndoială șterse. Căci ar fi absurd a mai cere ceva ce ai deja sau ce nu-ți mai trebuie. *Idealul politicii noastre naționale este tocmai a nu mai avea nevoie să susținem nici un punct* din programul național, și cu cât vom ajunge în plăcuta poziție de a-l ciungări mai tare, cu atât mai mult ne apropiem de ideal.

Teama de posibilitatea unui trafic, adecă teama, că Românul va da aur și va primi în schimb sdrențe și vechituri, exprimă o adăncă neîncredere în poporul român și în judecata lui sănătoasă. Și cine a pierdut încrederea în popor, a pierdut și capacitatea de a-i da un sfat bun și a-l conduce.

Reserva binevoitoare, pe care poporul român a luat-o deja chiar și în contra sfaturilor foștilor sei fruntași, urmărește mai ales două scopuri: *întăiu, ca atitudinea poporului român să nu formeze o pedecă pentru realizarea ameliorării pozițiunii sale, a acelei ameliorări, care 'i-a fost prevestită de cei mai mari ai sei ocrotitori și de cei mai binevoitori ai sei amici*, al doilea, ca în acest timp de *liniște internă* să fie pus în poziție de a-și strînge rîndurile și a-și concentra forțele — cam deșirate și risipite prin ultima campanie, — așa ca *toate eventualitățile* să-l găsească în picioare tare și mare.

Bánffy la judecată. Ziarele din Budapesta aduc textul deciziunii judecătorești, care sub presidenția lui Gajzágó Mano respinge cererea deputatului Molnár János de a se da în judecată baronul Bánffy pentru delictul prevăzut în §-ul 327 al codului penal.

În același timp însă foile opoziționale spun că abatele Molnár va face apel contra acestei hotărîri, vrînd cu ori-ce preț ca justiția să se pronunțe dacă baronul Bánffy cetînd în parlament o serisoare *furată* a comis ori nu delictul prevăzut de §-ul 327 c. p.

Din parlamentul maghiar.

— Sedința dela 10 Februarie. —

Cât de puțin interes pun însăși deputații pe cele ce se petrec în Dietă, dovadă e faptul că la 10 Februarie presidentul Láng n'avea să țină liniște decât numai peste 42 deputați, deci *nici a zecea parte* din numărul total.

În această ședință:

Dr. Major Ferencz a cerut ca legea industrială să fie mai înăspriată.

Tisza István arată binefacerile asociațiilor industriale.

Ministrul *Daniel* răspunde tuturor vorbitorilor, căutînd să demonstreze că guvernul protejează industria și îndeosebi pe lucrători.

Sturman interpelează guvernul asupra „jutei“ infectate ce s'ar fi introdus în oraș.

Ministrul *Perezel* răspunde că „juta“ adusă din Bombay nu a trecut prin locuri infectate de ciumă.

Putem deci fi liniștiți: ciuma n'are să vină în Ungaria. Sunt ele alte boale, care seceră oamenii.

Lupta în Bucovina.

Cernăuți, 7 Februarie.

Peste trei patru săptămâni vor începe în Bucovina alegerile pentru parlamentul din Viena. În Bucovina cu câteva zile mai curînd de cât în celelalte provincii ale monarhiei. De aceea ușor se înțelege că toți s'au grăbit să se lămurească cum să steie în fața acestui lucru de mare însemnătate și pe cine să aleagă. Și fruntașii poporului român din Bucovina s'au adunat la Cernăuți și s'au chibzuit asupra acestei trebi. Multe s'au pus aici la cale și multe vom trebui să zicem despre cea adunare.

Dar' lăsăm să le vină rîndul. Acuma vom vorbi numai despre ce s'a hotărît pentru alegerea în curia a cincea, pentru că această alegere e cea dintăiu și chiar foarte aproape. Fruntașii români, adunați la Cernăuți, au hotărît că toți românii la cea alegere să-și dea glasul pentru Dr. George Popovici din Cernăuți, bărbat tînăr încă, ajuns abia în floarea vieții. Nația românească din Bucovina a intrat acuma în timpuri grele, că-i prigoniță dela cei dela putere. Cu atât mai virtos trebuie să se pună ea pe lucru, trebuie să sară în luptă. Mai ales țărănimea din Bucovina pătîmește mult și are multă lipsă de ajutor.

Toate liftele străine se așază în țară și strimtoresc pe bieții români. Trebuie să fi văzut Bucovina cu ochii tăi, ca să știi cât de jalnică soartă au nepoții ostașilor lui Ștefan-Vodă. De aceea urmează că alegerile de deputat sînt un lucru deosebit de însemnat pentru nația românească din Bucovina. Dacă va fi ales un om cuminte, cu inimă cinstită și cu voință tare, el va putea multe îndrepta.

Fruntașii români adunându-se la Cernăuți au chibzuit că de folos ar fi mai ales acuma, dacă s'ar alege deputat pentru curia a cincea dl Dr. George Popovici. Dr. Popovici este un bărbat, care *poate* ajuta poporului român din Bucovina și este omul, care *vrea* să ajute. Căci mulți sînt cari pot, dar sufletul lor e mic și împetrit. Dl Dr. George Popovici e unul dintre cei dintăi bărbați de carte din Bucovina. E un tînăr înțelept și cald la inimă. Tinerimea românească din Bucovina i-se încrede ca unui sfînt. Silințele mari ce și-a dat cu Internatul din Cernăuți și cu cabinetele de cetire de pe la sate sînt aminte tuturor românilor din Bucovina. Așa un bărbat, care lucră și cu mintea și cu fapta, le trebuie Românilor bucovinei. E adevărat că dl Dr. George Popovici e încă tînăr. N'a fost încă deputat și-i va trebui cîta-va vreme până s'a dada în cele ale deputăției.

Dar ca om întreg ce este în un an, doi va fi deprins și meșter. Și Români din Bucovina știu, ce este răbdarea. Ei nu vor

cere fructe înainte de timp. Dar fără în-
doială, că punându-și toată speranța în un
om și dându-i timp și răgaz, nu se vor lăsa
când va fi sosit ziua vedelei, amăgiți nu-
mai cu vorbă dulce, ci vor cere fapte.

Până atunci însă vor avea încredere, pen-
tru că bărbatul de care e vorba are nume
bun și cinstit. La începutul lunii viitoare
românii din districtele de miazăzi ale Bu-
covinei își vor da cu toții glasul pentru Dr.
George Popovici și vor fi dobândit un tare
apărător, care cu sabia ascuțită a vorbirei
sale înțelepte va cuceri pentru poporul ro-
mân din Bucovina o soartă mai cu drep-
tate. Să le ajute Dumnezeu Bucovinenilor.
Minor.

Starcevic și statul ungar.

În ședința dela 9 Februarie, Dieta pro-
vincială din Agram a anulat alegerea de
deputat alui David Starcevic, cel care de
atâtea ori i-a supărat pe „patrioți“.

Luând cuvântul și apere cauza, șeful
oposiției croate a caracterizat astfel lucrurile
din acest stat:

„În statul acesta școlile sânt bordee, ma-
gistrații bandă de hoți, administrația ju-
puitori de oameni... Aici numai moartea
„ori o schimbare repede poate aduce în-
dreptare. Peste tot, nu știu cum se mai
„poate vorbi în statul nostru despre drep-
tate.

Se înțelege că presidentul i-a curmat
vorbirica, luându-i cuvântul.

DIN ROMÂNIA

Diferend româno-maghiar.

Să știe, că un diferend s'a ivit între
guvernul român și cel Austro-Ungar în
privința unei păduri supusă tăcerii. dela
hotarul județului Putna, plasa Vrancea, și
asupra căreia — scrie „Liberalul“ — ve-
cinii noștri au oare-cari pretențiuni de
călcare de hotare.

Guvernul român a numit pentru cerceta-
rea casului o comisiune compusă din d-nii
Paul Stătescu, inspector general administra-
tiv, P. Slăvescu, prefectul județului, un
oficer superior, ca reprezentant al ministru-
lui de război și un inginer silvic, care
împreună cu oberșpanul și vicșpanul nu-
miți de guvernamentul Austro-Ungar să
cerceteze cazul.

Comisiunea se va transporta în pădurea
Sovegia la punctul Turniceni.

Statue.

În una din ședințele trecute ale Camerii
D. V. Epurescu a citit o propunere din ini-

tiaivă parlamentară, semnată de 60 depu-
tați, pentru ridicarea unui bust generalului
D. Lecca. Se admite urgența asupra acestei
proponeri.

Escrocherii.

În afacerea escrocheriilor așa zisei „So-
cietăți de credit“ Ungarisch-Lloyd, foile din
Bucuresei scriu: Poliția noastră a desco-
perit că expertul Rudolf Babiski, Löbelson
și Gerslenfel au escrocat pe un domn Mause
Hauser, la Galați, și pe un alt domn Edu-
ard Tober, la Giurgiu. Poliția noastră a
mai aflat de la poliția din Belgrad că ex-
pertului polonez i-s'a interzis de a mai
călea pe teritoriul sârb.

Turburările din Creta.

Din Creta sosesc știri îngrijitoare.
Cauzele răscoalei nu sânt încă lă-
murite; ca introducere au servit însă
crimele politice, săvârșite la sfârșitul
lui Decembrie și mai ales pe la în-
ceputul lui Ianuarie, atât de creștini
cât și de mohamedani.

Mohamedanii s'au refugiat în Can-
dia, unde numărul lor s'a sporit în
scurt timp la 30.000. Ear' de aici au
pornit în cete contra satelor. În
schimb creștinii s'au retras înaintea
orașului înfrângând tirania mohame-
danilor. Asemenea fapte s'au petre-
cut și în Retimo și Canea.

Consulii din Canea au încercat să
intervie, n'au putut însă pătrunde
până la taberele creștine; mai târziu
au făcut aceeași încercare agenții con-
sulilor din Retimo, pe aceștia însă
i-au arestat chiar revoluționarii greci,
numai mateloților de pe vaporul de
război austriac numit „Sebencio“,
le-a reușit să-i scape.

De altcum evenimentele septē-
măni din urmă au fost atât de dese,
că e aproape imposibil să facem un
resumat. Adevărul e, că s'au dat foc
sator și orașelor, s'au jefuit și s'au
măcelărit, și toate aceste fărâdelegi
le-au săvârșit mai ales mohamedanii,
deși, se înțelege de sine, că și cre-
știnii au provocat turburări și neorēn-
dueli.

Pentru asigurarea firului telegrafic
și susținerea ordinii, vasele de ră-
zboi străine, au pus o gardă de
mărinari la țerm, ceea-ce a avut un
bun rezultat. Mateloții vaporului
austro-ungar „Maria Teresia“, au dat
tot concursul pentru stingerea focului.

E dovedit că begii turcești au des-
voltat în timpul din urmă o activi-
tate vie fiind mult în atingere cu cei
din Constantinopol și se vede că au de-
monstrat contra executării reformelor.

Tot se mai speră că va reuși să
se facă ordine.

Din Athena se scrie, că consiliul
de ministri dela 8 Febr., ținut sub
presidiul, regelui a fost foarte agitat
și a adus hotărârea să trimită vasele
de război, spre insula Creta.

Ministrul-președinte Delyanis a ți-
nut un discurs lung făcând opoziție
regelui, care dorea ca vasele de
război să pornească imediat. Mi-
nistrul președinte a susținut că acea-
stă hotărâre ar putea să încurce Gre-
cia în acțiuni de război, ear dacă
regele insistă pe lângă asta, el e
gata în ori-ce moment să se re-
tragă.

Regele a declarat atunci, că ia
asupra lui răspunderea pentru trimite-
rea vaselor de război și a autorizat
consiliul de ministri să comunice și
parlamentului declarațiunea sa.

Pentru Veneratul Consistor.

Pernești, 25 Ian. 1897.

În urma comasațiunii întemplată în anul
1890, școala noastră a căpătat 16 jugere
pământ cu pădure la un singul loc, pă-
durea s'a vândut cu 570 fl., cari sumă —
se zice — că s'a cheltuit cu facerea nou-
lui edificiu școlar, însă cât s'ar fi cheltuit,
nimene nu știe din care pricină sântem
foarte tulburați.

Tot cu ocaziunea comasațiunii, s'au dat
școlii 8 jugere pământ cu pădure, ca fond
școlar; antistia comunală — nu știu cu ce
drept — s'a pus și a vândut pădurea cu
180 fl., ear' teritoriul l'a dat în arândă cu
35 fl., pe an, fără știrea epitropiei, mai
mult: epitropia nici cunoștința n'are că
unde ar fi acești bani elocati, ne-cum se
aibe ceva asigurațiune din partea celor-ce
folosese acești bani.

Edificiul cel vechiu școlar s'au vândut
prin licitațiune cu 45 fl., epitropia nici
despre aceștia n'are cunoștința, manipulan-
du-i ear' antistia comunală, făcând din ei
mere-pere.

Despre spesele cultului, încă nu s'a fă-
cut socoțile de doi ani și e prea la ochiu,
cum în tot anul a fost preliminar pentru
cărți 32 fl., pe când câte 4 elevi abia au
o carte, și și aceasta ruptă. — Ear' taxa
examenului deși e preliminară în cult, de

vr'o 10 ani tot biserica o plătește, deși nu
poate acoperi de multe-ori fiind venitele
mici — toate cheltuelile ce le are.

E aceasta lucru bun să se prăpădească
o avere destul de însemnată pentru noi?
E bine aceasta ca un capital de 200 fl., —
fără care se zice că s'au spesat la facerea
școlii să stee la niște oameni fără inte-
rese.

Aceste așa cred nu sânt lucruri regulate,
și le recomand atențiunii Venerabilului
Consistor ca for suprem, pentru a pune
odată capăt acestor abusuri.

Perneșteanul.

NOUȚĂȚI

Arad, 12 Februarie st. n. 1897.

Efectele noilor legi religioase continuă
a se arăta. Astfel „Budapesti Hirrap“ de
eri aduce, cu multă măhnire, știrea că dis-
cutându-se alaltăeri în municipalitatea Bu-
dapestei asupra chestiunii cum să se con-
tinue cu clădirea basilicii din Lipotvâros,
nu numai Ovreei, represințați ai acestui car-
tier, dar și reformații și chiar Ungurii ca-
tolici au părăsit unul câte unul sala, așa
că nu s'a putut lua nici o decisiune... În-
tr'un suburbu cu peste 200.000 locuitori,
nu se găsește credincioși cari să sprijine
propunerea de a se termina o biserică-mo-
nument!

Chestia ruteană ori mai bine: sărăcia
Rutenilor, aduși la sapă de lemn în urma
invasiunii Ovreeilor din Galiția, după cum
au recunoscut chiar cei mai competenți „pa-
trioți“, — începe a fi obiectul de predilecție
a presei maghiare... E interesant însă fap-
tul, că pentru a-i ajuta pe nefericii Ruteni,
Ungurii au făcut apel tot la Jidanii fruntași
ca Mezei Möriz, Chorin și alții... Aceștia
au promis alaltăeri concursul lor. Și anume
că vor interveni pe lângă fundațiunea baron
Hirsch ca aceasta să ajute pe... Ovreei, ca
astfel aceștia să nu-i exploateze prea tare
pe Ruteni...

Ear Ungurii sânt încântați de acest fel
de rezolvire a chestiunii rutene!

M. Sa Monarchul și Dr. Lueger. Ziarele
ungurești înregistrează cu vedită măhnire
faptul, că la balul dat de orașul Viena,
văzând pe Dr. Lueger, M. Sa Imperatul s'a
apropiat de el și foarte prietinos l'a între-
bat: „Ce mai faci, iubite domnule Lueger?
Te-ai vindecat deplin?“ „Da, Maiestate“, a
răspuns Dr. Lueger, închinându-se adânc.

Szemere Miklós, deputatul, este acum la
ordinea zilei în societatea maghiară. Casina

MUTUL.

— Narațiune. —

De

Griga Vaztett.

Îl cunoșteam încă de pe băncile școlii.
Numele lui adevărat era scris numa în ca-
talog, sau alte documente. Noi, colegii și
mai târziu prietenii lui, îl numiam „Mutul“.
Școala îl botezase așa și acest nume îi ră-
mase pentru toată viața.

Nu s'ar putea susține, că porecla era
potrivită caracterului seu.

Nu, nici decât! Deși, „Mutul“ n'avea
o voce puternică și nu putea să strige în
clasă, ca d. e. prietenul și vecinul lui de
bancă, care își purta cu mândrie porecla
de „Trombone“ — tot nu era chiar
mut. —

Din potrivă! Când răsuna în clasă „sgo-
motul babilonic“, — așa numea catichetul
strigătele noastre de bucurie la răsunetul
clopotului — atunci și vocea lui era destul
de aspră.

Nu s'ar pute susține nici, că ar fi vorbit
puțin. — Nu era prietenul amintirilor de
vacanță, al povestirilor despre familie,
neamuri, casă — nici n'ar fi putut spune

decât lucruri triste — dar' nu era inamicul
vorbirii, din contra: vorbea chiar în decur-
sul lecțiilor, din care cauză își atrase ade-
se-ori pedepse.

Cu toate acestea nu noi, colegii lui, îl
numiserăm astfel, ei vrășmașul nostru de
moarte, inspectorul, pe care toți îl numeam
„țir galben“.

Acest inspector era un bărbat lung și
slab, cu ochi înguști ne-astempărați, cari
večnic căutau pe vinovat, îl pândiau și ne
ura pe toți cum îl uram și noi toți.

Ne zicea, „cai sēlbatici“, și fiind-că ne
considera de „patru-pedi“ ne trăgea fără
îndurare de urechi și de pēr. Cu toate
acestea ne obișnuirăm curēnd cu acest
om, care nu distingia pe nimeni, ne tracta
pe toți la fel. Am fost și rămaserăm tot-
deauna „cai sēlbatici“, și eram asemeni
pedepsii și urți.

Numai „ei“ nu era egal cu noi, mai
cu seamă nu sta ca un „cal sēlbatic“ ci
ca un „Mut“ — și de aceea era și altfel
tractat.

Și ce rău îi merse sērmanului băiat!

Este adevărat, „țirul galben“, avē mo-
tive să-l trateze altfel. — Noi ne sileam,
când era vorba de interogator sau acuză,
să înșelăm pe inspectorul și să ne spālăm

mănile — ne juram și-l asiguram de ne-
numerate-ori, că nu sântem vinovați, zim-
biam nevinovat și pronunțam dulce de tot:
„domnule inspector“. — Numai „Mutul“
tăcea în asemenea momente, își pleca ca-
pul și învērtea doi nasturi dela haină.

Așa era obiceiul lui să se poarte cu su-
periorii, de aceea primise numele „Mutul“.
Se părea, că afară de lecții n'ar fi putut
răspunde, când superiorii (tot personalul
savant, începēnd dela pedel până la direc-
tor) se adresau lui într'o chestie oare-care.

Când întrebau, dacă avē limbă și unde
o ținea, își strēngea dinții, roșia și clipea
din ochi. — Nu știu pentru asta, sau din
alt motiv, dar' „țirul galben“ îl ura din
tot sufletul, și învērtea nasturii o lua
drept încăpăținare care-l înfură.

Adeseori ne lăsa pe noi cei vinovați și-l
pedepsia numai pe „Mutul“, îl făcea să
ispășească păcatele clasei întregi. — Îl
trăgea de pēr, îl împingea și-l călca cu
picioarele, sbiera, îl amenința și deși nu
ajungea la nici un rezultat, arunca asupra
lui toată vina.

„Mutul“ trebuia să fie cauza tuturor re-
lelor.

Odată aruncarăm cu bulgări de zăpadă
în pālăria inspectorului, și deși știa posi-

tiv, că „Mutul“, n'a fost de față, cu toate
acestea îl interogă și pe el.

„Dacă erai de față, făcea-i și tu așa?“
„Mutul“ tăcē și-și învērtea nasturii —
trebui să rămână fără prânz.

Nu nega și nu afirma niciodată, nu se
scuza nici nu se apăra și suporta toate
fără lacrimi, fără să ceară îndurare, din
care cauză inspectorul presupunea, că are
o inimă de peatră. — Dacă-l trimiteau
la arest, tăcē și-și învērtea nasturii, îl lă-
sau fără prânz, sau îl puneau la colț —
rēmănea indiferent; dacă-l amenințau cu
eliminarea din liceu, tăcē și-și învērtea na-
sturii, până când „scrumbia“ eșindu-și din
fire, îl trimitea la arest. — Era palid, avē
o frunte înaltă și lată, ochi suri adēnci,
pēr încălciți, și în asemenea momente de-
venia și mai galben și ochii mai sinistri.

Tatăl lui, care era un bețiv, de profe-
siune scriitor într'un orașel depărtat, în a
doua căsătorie fiind binecuvēntat cu o clae
de copii, făcu ce făcu, și-l trimise ca bur-
sier de stat în liceu, cedēnd toate dreptu-
rile de părinte „țirului galben“.

Inspectorul folosindu-se de aceste drep-
turi pentru plăcerile lui particulare, îl bătu
odată bine. Cu toate acestea „Mutul“, nici
atunci nu se vāeta, și când îl transportară

magnaților dă în onoarea lui banchet, pen-
tru-că ținând mai alaltăeri discursul oficios
la banchetul anual al casei naționale,
bând din paharul lui Széchenyi, a arătat
câte netrebnicii se întâmplă în țeară sub
scutul... politice!...

Acest Szemere este de altfel cel care la
1875 a condus delegația universitarilor ma-
ghari până la Constantinopol, unde au pre-
dat lui Abdul Hamid sabia de „onoare“...
Cei din Triest l'au întâmpinat atunci cu por-
tocale putrede și chiar cu ouă elocite.

Dela primărie. Alaltăieri s'a ținut adu-
narea generală a municipiului. Fiind la or-
dinea zilei, între altele, *cestiunea apei*, care
de atâta timp preocupă pe edilii orașului și
a dat loc atâtor discuțiuni, și adresa comi-
tatului Heves privitoare la *cuotă*, au luat
parte foarte mulți membri municipali. Nu
s'a discutat însă decât asupra cestiunii apei,
dar' nici în privința asta nu s'a luat deci-
siune, ci se va vota, în ședința viitoare, a-
supra propunerii lui Dr. Schwarz Jenő, care
se declară în contra antreprenorului, ținân-
du-l pe acesta nedemn ca orașul să mai
negocieze cu el în privința aranjamentului
cestiunii apei.

În a doua ședință propunerea lui Schwartz
s'a respins cu 66 voturi contra 30 și s'a
ales o comisie care să se ocupe de întreaga
afacere.

Wahrman Richard, fiul fostului deputat
milionar, care de vre-o 4 ani, de când a
moștenit peste un milion, se făcuse vestit
în toată Europa prin caii sei de alergare,
a înnebunit. În timpul din urmă petrecea
la Monte Carlo, unde juca cu un curaj
aproape nebun, așa că în urmă a provocat
și scandale. În cele din urmă cu ocazia
unui astfel de scandal, s'a infuriat așa de
tare, că l-au strins în cămașă de forță.

Nefericitul tinăr pe când dl Dr. V. Lu-
caci era în temnița dela Seghedin, petre-
cuse și el câteva săptămâni, osândit fiind
pentru duel. Pe atunci era cel mai blând
dintre toți și ducea o viață foarte regulată.
Banii însă, cată, l-au dus la totală ruină.

Hymen. Dl Dr. At. Brădeanu își va sërba
Duminecă, 9/21 Februarie cununia sa cu
d-șoara Gabriela Codreanu (Șicliu).

— Dl Ioan Bogdan, profesor universitar
în București, se va cununa Duminecă în 2
Februarie cu d-șoara Maria Colțescu.

Urâm tinerilor perechi toate fericirile.

Petreceeri. Primim invitare la balul român
ce se va aranja în Făget la 20 Februarie
n. 1897, în sala hotelului „Regele Ungariei“
în favorul „Societății de lectură română din

Făget“. Începutul la 8^{1/2} ore seara. Supra-
solvirile se primesc cu mulțumită și se cui-
tează în public.

Necrolog. Primim anunțul despre moartea
bravului român *Ioan Gheciș* proprietar,
fost epitrop primar și cassar la magistratul
din Cojocna, în etate de 75 ani. Îl plâng:
Petru, paroch în Apahida, și Aron, ca fii;
Rafla măr. Iliescu, și Maria măr. Stănescu,
ca fiice; Teodor Ciortea, paroch în Cojocna,
Ioan Iliescu, paroch în Banabie, Iosif Stă-
nescu, paroch în G.-Oșorhein, ca gineri;
Victoria și Ecaterina, ca surori; Aurel Cior-
tea, profesor în Brașov, Cornelia, Valeria,
Silvia, Victoria, Romulus, Emilia, Susana,
Maria, Ana și Sidonia, ca nepoți.

Sinuciderea din Giurgiu. Privitor la si-
nuciderea din Giurgiu, ziarele din București
mai scriu următoarele:

„Din detaliile ce am mai putut culege cu
privire la încercarea de sinucidere a tin-
rului Alexandra Candiano-Popescu, un lucru
reiese neîndoios, și anume că sârmanul bă-
iat n'a plecat din București cu hotărârea de
a se sinucide, și că hotărârea asta funestă
n'a luat-o de cât când s'a văzut la secția
polițienească și în imposibilitate de a-și mai
ascunde adevăratul său nume. Rândurile
mișcătoare și pline de delicatețe sufletească
ce a aruncat în fuga creionului pe o filă
dintr-o conducă a comisariatului, nu mai lasă
nici o îndoială în această privință. Un exa-
gerat dar nobil sentiment de onoare, îl făcu
să-si piardă cumpătul față de situația în
care a ajuns, de a vedea numele părinților
săi, atât de scum și venerat de el, obiectul
unor discuții neplăcute. Din București
însă a plecat cu intenția de a se avânta în
țările streine, cari au fost în tot-d'auna ob-
iectul visurilor sale. Temperament inflăcă-
rat, cavaleresc, voia să merite iubirea ideală
ce o râvnea prin călătorie aventuroasă în
care să poată desfășura curaj, energie și
superb dispreț pentru primejdiiile cele mai
grave. Neavând însă bani, a trebuit să ră-
mâie în Giurgiu, și... restul se știe. În ce
privește starea simpatiei suferind, putem
spune că până în acest moment i-s'a extras
cu succes gloanțele din piept, rămânând a
se mai extrage glonul din cap. De alt-fel
medicul Corsin care îngrijește pe tinărul
Alexandru, a telegrafat aseară părinților
greu-încercați că starea sa e satisfăcătoare“.

Nansen la Londra. Vestitul explo-
rator a luat parte zilele trecute la
ședința societății geografice din Lon-
dra, unde a ținut o conferință mai
lungă. După el a luat cuvântul du-
cele de Waller, care l'a laudat pen-

tru frumoasa conferință despre explo-
rările nordice; meritul conferențiaru-
lui a fost cu atât mai mult apreciat,
cu cât conferința a ținut-o în limba
egleză. Ducele i-a înmănat apoi lui
Nansen medalia pe care societatea
geografică engleză a bătut-o în onoa-
rea marelui explorator.

La polul sud. Englezii vor să aranjeze
pentru anul viitor o mare expediție la po-
lul sud. Membrii viitoarei expedițiuni s'au
și înțeles deja cu guvernul, care le-a făgă-
duit tot ajutorul. Cheltuețile drumului s'au
evaluat la suma de 50.000 funți sterline. O
parte din acești bani se vor aduna prin sub-
scrieri publice.

*Din nebăgarea de seamă a tipografului, unii
din numerii din urmă ai foii noastre s'au ti-
părit fără iscălitura redactorului responsabil,
ceea-ce prin aceasta se rectifică.*

FELURIMI

Oamenii grei peste 200 kilograme. —
Cincizeci de inși, toți grași și grei au în-
temeiat, de-ună-zi, la Paris, o societate in-
titulată: *Cei cu 100 kilograme din Paris.*

Articolul întâiu din statute spune că sco-
pul acestei societăți originale e: „Stabi-
lirea unui centru de relațiuni amicale între
societari, organizare de plimbări, ban-
chete etc.“

Articolul 2 arată condițiunile pe cari
trebuie să le întrunească un membru pen-
tru fi admis: „Să cântărească cel puțin
100 chgr.“

Cincizeci de oameni de petrecere cari
posedau calitatea sau, mai bine zis, can-
titatea cerută, au răspuns la apelul orga-
nizatorilor.

Ce înfățișare nostimă aveau, în ziua în-
trunirii, oamenii aceștia grași, cu ceafa
enormă, cu burțile rotunde ca boloboacele,
cu fața roșie, așezați în jurul meselor, pe
scaune ce scârțâiau sub ei.

Președintele comitetului, un 160 chilo-
grame e expus scopul adunării și al aso-
ciațiunii. „Scopul societăților e să mănânce
bine, să bea bine și să riză bine!“ După
aceea, secretarul a citit statutele.

Discuția s'a întins foarte mult asupra
art. 8, un articol cam funebru, căci el re-
gulează conduita societăților în cazul morții
unuia dintre membrii.

Aceștia vor asista la înmormântare? Vor
trimite coroane pentru defunct? Ce in-
scripție vor pune pe coroane? Discuția a
fost lugubră.

Atunci „scrumbia galbenă“, aruncă ochii
la nasurile noastre — acestea vorbeau pen-
tru noi! —

Ar fi trebuit pedepsiți toți și era un caz
grav.

„Cu cine te-ai bătut!“ — Mai întrebă o-
dată inspectorul pe... „Mutul“. — Acesta
tăcu.

„Ei, scumpul meu, spune-mi și te voi
ierta!“ zise el cu voce dulce.

„Mutul“ tăcu și-și învârti nasturii.

„Ei...“ și „scrumbia“ îl smunci de brațul
scrintit.

„Mutul“, nu scoase nici o vorbă.

În loc de spital ajunse în arest.

Noi eram mântuiți! — În onoarea ero-
ului curajos aclamarăm, și obrajii lui
galbeni se roșiră de mândrie.

În curând însă bucuria noastră egoistă,
se schimbă în durere... Suferințele prieti-
nului ne costau mult! Mănuirea noastră
deveni și mai profundă, când la masă se
aduseră mâncările lui favorite, pe cari el
numai a le miroși avea voie. Aceasta era
mai mult ca tirănie! (Va urma.)

La sfârșit unii dintre asistenți, impresio-
nat sau impacientat, a observat, că *cei cu
100 kgr. din Paris* formează o societate
de oameni veseli ear' nu de cioclii și că
el ar dori să se vorbească mai bine de-
spre altceva decât despre înmormen-
tarea sa.

S'au cetit apoi scrisori de seuse. Una
dintre acestea, iscălită de un agent de
pompe funebre, avea următorul post-scrip-
tum macabru: „Gândiți-vă la mine în cas
de deces!“

Statutele prevăd, că oamenii societății,
să facă două excursiuni pe an: una în
Mai și cealaltă în Iunie. Încolo, grija
fie-căruia e să se îngrășe și să cântărească
din ce în ce mai mult.

O erupțiune. O curiosă erupțiune vulca-
nică s'a întâmplat în apropierea orașului
Santos din Brasilia. Lângă Villa Macaco,
în apropiere de port, pe neașteptate s'a
făcut o crăpătură în pământ, din care a
început să iasă niste puternice limbi de
foc, ce ajungeau până la o înălțime de cel
puțin 30 metri și aveau un diametru de
4 metri. Fenomenul se putea vedea la o
depărtare de zece kilograme. În apropiere
răspândise o căldură de nesuferit. Popora-
țiunea înspăimntată părăsi orșul, deoare-
ce exploziunea fu urmată de un cutre-
mur puternic de pământ, ce ameninșase
cu nimicire întreg orașul.

ULTIME ȘTIRI

In ajunul războiului.

Știrile mai recente din Orient ne fac a
crede că războiul este aproape.

Iată, într'adevăr, ce telegrame sosesc din
Athena.

Athena, 11 Februarie n.

Principele George, care a plecat azi-
noapte cu șase torpiloare spre Creta, după
ce a primit ordinul regelui, s'a dus la mi-
nisterul de războiu unde i-s'a făcut ova-
țiune entusiastă. Dela familia regală și-a
luat adio în chip cordial.

Flota a primit ordin să împedecă cu ori-ce
preț debarcarea trupelor turcești în Creta.

Athena, 11 Februarie n.

În ședința de ieri a Camerei deputatul
Isomahos a interpellat pe ministrul preșe-
dinte, dacă e adevărat că principele Ge-
orge a plecat cu o flotă torpilă și ce fel de
ordine a primit?

Ministrul președinte Delyanis a răspuns,
că nu poate spune ce ordin a primit flota.

La întrebarea deputatului Ralli, dacă e
adevărat că ambasadorii din Constantino-
pol vor să împedecă ca Turcia să trimită
trupe, Delyanis a declarat, că n'are cunoș-
tință despre asta; *Grecia însă o va face sub
ori-ce împregiurare?*

Guvernul a hotărât deja.

Această declarație a produs mare senzație.
După acestea ședința s'a ridicat.

Athena, 12 Februarie n.

După ce principele George s'a imbarcat la
2 ore noaptea în porturile Ateni, publicul
l'a salutat cu mult entuziasm.

Însăși regina s'a dus ieri după prânz la
Pireu, unde a împărțit ajutor refugiaților
din Creta.

Grevă mare.

Timișoara, 12 Febr. n.

Lucrătorii din atelierele căilor ferate ale
societății Austro-Ungare au declarat, că
de mâine încep greva în Recița, Oravița și
Anina.

Vor fi peste 10.000 greviști.

S'a cerut asistență militară în toate trei
atelierele.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirlianu.

în spital plin de sânge și slăbit, nu scoase
nici un ton, ci-și învârti nasturii nevinovați.

De atunci deveni „eroul nostru!“

Îl idolatram, deși învăța mai bine ca toți,
era tot-dauna cel dintâi și în vacanță nu
ne aducea prăjituri sau alte delicatețe.

Noi îl iubeam nu numai fiind-că era urât
de inspectorul, ci ne simțiam toți puternic
atrași de el. — Știam că nu ne va trada nici
odată și n'ar putea să păsească contra noas-
tră, ci tot-dauna se jertfea pentru noi.

Deși era tot-dauna bine preparat la lecții,
când clasa, pentru a face o posnă profeso-
rului nesimpatie răspundea prost, făcea și
el tot așa — și era trimis la arest.

De aceea îl iubeam toți cu patimă — eram
mândri de el!

„Mutul“, avea aceleași sentimente pentru
noi. Ne iubea pe noi, colegii lui, clasa și
banca, cum ne iubim noi patria și neamu-
rile. — Noi eram familia lui, clasa era casa
lui părintească și banca așternutul moale,
pe care eram noi răsfățați acasă de mama.
El n'avea altă familie, altă casă... lumea
lui era școala! — Și cu toate acestea i-am
scrintit odată mâna.

Aceasta s'a întâmplat într-o dimineață,
când profesorul de istorie lipsise din cauză
de boală, și când noi în loc să ne conti-

nuăm lecțiile în liniște, am vroit să „de-
monstrăm.“

Clasa se împărții în „atenieni“ și „spar-
tani“, și fatalitatea făcu că „Mutul“ să se
atașeze la partea mai puțin numeroasă, la
cea din urmă. Băncile se transformară în
munții și câmpiile din Platea, creta și căr-
țile în petrii și săgeți, lenialele ținură locul
lancelor — și la un signal dat, se repezi
„Epaminonda“ și „Leonida“, unul la altul.
Toți erau însuflețiți de curaj fără margi-
ni, învingerea era măreață! Deși pământul
nu se cutremură, cu toate acestea se mișcau
pereții și tavanul ear geamurile sunau...

Ne luptam ca eroii antici, fără să scoa-
tem o exclamare, ne ștergeam sângele de
pe nasurile rănite, fără să vărsăm lacrimi,
cel care era prins de mâni da cu picioa-
rele. — Nici Achille nu putea fi mai resis-
tent. — Strigătul de victorie fu al „ate-
nienilor!“ — „Spartanii“ erau nimiciti. —
Conducătorul lor, „Mutul“, sbură de pe
bancă și-și scrinti brațul... Încă un avânt
și... Dar ușa se deschise, și eroii înmărmu-
riră: „scrumbia ori țirul galben“ ridică pe
„Mutul“ de păr în aer. — Ce s'a întâmplat
aici? — Crâjni el furios. — Liniște mor-
tală. —

„Cine s'a bătut?“

Nici un răspuns.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comanedei.

10— [4]

Direcțiunea institutului.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii urului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesvary és társai
Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

10— [7]

Josef György,

(comit. Hâromszék). Bodok. (Transilvania).

„MINERVA“

INSTITUT TIPOGRAFIC SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Cea mai ieftină tipografie!

Tipografia „Minerva“ din Orăștie, strada Berăriei Nr. 10, mărindu-și asortimentul, își oferă on. public serviciile sale pentru orice fel de tipărire.

Fiind pusă în plăcuta pozițiune de a dispune de 6 mașini, și anume: 2 prese accelerate, mari, 2 prese de mână, mici, și 2 mașini: una de perforat și una de tăiat, precum și de 112 soiuri de litere de cele mai moderne, cu mai bine de 200 clișeuri și felurite alte obiecte tehnice, — garantează pentru efectuare promptă, corectă și frumoasă, cu prețuri foarte ieftine!

„MINERVA“ primește mai departe să efectuească tipărituri de cărți și broșuri de orice mărime, pe lângă învoeli de plată foarte ușoare, în rate dacă e de lipsă.

Pentru Bănci tipărește Bilanțuri, Acții, Libele de depuneri, Cărți, Documente de Casă și tot felul de tipărituri.

Pentru înfățișare plăcută, atrăgătoare, se garantează.

Direcțiunea institutului Tipografic

„MINERVA“.

13— [6]